

VÝROČNÍ

Průběžná zpráva projektu specifického výzkumu na rok 2016 – zakázka č. 2104

2104

Název projektu: *Finanční gramotnost žáků se sluchovým postižením*

Specifikace řešitelského týmu

Odpovědný řešitel: Mgr. Jitka Vítová Ph. D.

Studenti magisterského studia na PdF UHK:

Jana Hoffmannová

Petra Bambulová

Nicol Exnerová

Celková částka přidělené dotace: 73078Kč

Stručný popis postupu při řešení projektu (max. 2 strany)

Téma finanční gramotnosti se v posledních 15 letech stalo středem zájmu českého školství. Vzdělávací koncepce finanční gramotnosti prošla řadou proměn, jejímž výsledkem je zařazení finanční gramotnosti od 1. září 2013 do výuky, na 1. stupni ZŠ do oblasti Člověk a jeho svět, na 2. stupni do vzdělávací oblasti Člověk a společnost. Výuka finanční gramotnosti na základní škole se však netýká pouze majoritní většiny žáků, ale také žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, tj. rovněž žáků se sluchovým postižením.

Vzdělávání těchto žáků se vyznačuje určitými specifiky, která vyplývají z velikosti a doby vzniku sluchové ztráty, použitou kompenzační pomůckou a zvoleným komunikačním modelem (mluveným nebo znakovým jazykem). Konečné rozhodnutí, zda bude žák se sluchovým postižením navštěvovat běžnou či speciální základní školu, je v České republice v kompetenci rodičů. Obecně lze předpokládat, že návštěvu běžné základní školy budou upřednostňovat rodiče žáků, kteří využívají ke komunikaci mluvený jazyk. Školu určenou pro žáky se sluchovým postižením volí většinou rodiče, u jejichž dítěte je patrný opožděný vývoj řeči, výukové obtíže nebo jejichž děti upřednostňují ke komunikaci znakový jazyk. Samostatnou skupinu tvoří děti s kochleárním implantátem, které potřebují výrazně individuální přístup nebo je u nich diagnostikována vývojová dysfázie či jiné postižení. Vidíme tedy, že se jedná o skupinu různorodou, jejíž potřeby se mohou výrazně lišit a pro kterou je dle odborníků charakteristický jazykový a informační deficit. Dále se u těchto dětí ve školním věku setkáváme se školní neúspěšností, obzvláště v matematice a čtení s porozuměním. Výše uvedené faktory nás vedou k otázce, zda mohou být žáci se sluchovým postižením úspěšní v oblasti finanční gramotnosti, která je podstatnou měrou ovlivňována numerickou, čtenářskou a informační a právní gramotností.

Cílem pilotního šetření bylo zmapovat úroveň finanční gramotnosti u žáků se sluchovým postižením a porovnat ji s výsledky jejich intaktních vrstevníků.

Výzkumný soubor tvořilo 36 žáků (19 dívek, 17 chlapců) se sluchovou ztrátou větší než 61dB z 5. až 9. tříd základních škol z České, Slovenské a Maďarské republiky, kteří se zúčastnili 16. ročníku každoročně pořádané mezinárodní soutěže na Slovensku. Kontrolní skupinu tvořilo 18 žáků z 6. ročníku běžné základní školy v České republice.

Jako výzkumné metody bylo použito didaktických testů, vytvořených na základě českého národního kurikula a modifikovaných úloh výzkumů PISA a TIMMS. Skupina žáků se sluchovým postižením absolvovala test zaměřený na oblast finanční gramotnosti a test zjišťující úroveň čtení s porozuměním. Intaktní skupina vrstevníků absolvovala pouze test finanční gramotnosti. Obě skupiny žáků se pracovali v testu finanční gramotnosti s pojmy příjmy, výdaje, nákup, výplata kapesného, rozpočet, uspořít, náklady, nejlevnější, nejdražší apod. Dále řešili slovní úlohy (převod měn, výpočet nákladů na výrobu, výpočet celkových výdajů nebo naopak výpočet našetřené částky a její užití při nákupu zboží) a měli prokázat schopnost čtení dat z grafu.

Získané výsledky potvrdily náš předpoklad, že žáci se sluchovým postižením podali nižší výkon v testu finanční gramotnosti (pouze 13 žáků, tj. 36% dosáhlo padesátiprocentní úspěšnosti) a vyšší výkon v testu čtení s porozuměním (18 žáků, tj. 50% dosáhlo padesátiprocentní úspěšnosti). Z bližšího

zkoumání však vyplynulo, že přibližně u poloviny dětí lze výsledky v obou testech považovat za vyrovnané.

Z komparace výsledků sledovaných skupin vyplývá, že zatímco žáci se sluchovým postižením dosáhli v průměru 47,48 (median 45,5), průměrný výkon jejich intaktních vrstevníků byl podstatně vyšší – hodnota 79,64 (median 83,35). Statistické zpracování následně potvrdilo, že mezi dosaženými výsledky v testu finanční gramotnosti u žáků se sluchovým postižením a jejich intaktních vrstevníků *existuje statisticky významný rozdíl*.

Splnění kontrolovatelných výsledků řešení

- prezentace výsledků na *The 9th International Conference of Education, Research and Innovation Seville, Spain. 13-17 November, 2016*
odkaz na abstrakty konference:
<https://library.iated.org/view/BAMBULOVA2016FIN>
<https://library.iated.org/view/BAMBULOVA2016LEV>
- byly publikovány 2 příspěvky na ICERI 2016(index Web of Science)
Vítová, J., Bambulová, P., Exnerová, N., Hoffmannová, J. *Financial literacy of pupils with hearing impairment. ICERI2016 Proceedings*. Sevilla : IATED Academy, 2016. 5s. ISBN: 978-84-617-5895-1. ISSN: 2340-1095.
Vítová, J., Bambulová, P., Exnerová, N., Hoffmannová, J. *Level of financial literacy of pupils with hearing impairment and their intact peers. ICERI2016 Proceedings*. Sevilly, Spain : IATED Academy, 2016. 6s. ISBN: 978-84-617-5895-1. ISSN: 2340-1095.
- výsledky jsou používány ve výuce předmětů *Integrace dětí se speciálními vzdělávacími potřebami v MŠ 2, Základy surdopedie, oftalmopedie a Surdopedie, oftalmopedie*

Přehled realizovaných výdajů:

Osobní náklady - odměna řešiteli	4 020,04Kč
Stipendium pro studentky	9 000,00Kč
Materiálové náklady (kancelářské potřeby, odborná literatura, toner, didaktické pomůcky)	13 802,01 Kč
• spotřební materiál 13 303,49	
• 2x flash disk 498,52Kč	
Náklady a výdaje na služby (konferenční poplatek, překlad do aj, poster)	23 089,75Kč
• konferenční poplatek (10 720,55) + DPH (2 251,20) = 12 971,75	
• překlady za 2 články 8 000Kč	
• poster 2 118Kč	
Další náklady (kurzovní, bankovní poplatky a cestovní pojištění)	710,14 Kč
• kurzovní 270,14Kč	
• bankovní poplatky 220Kč	
• cestovní pojištění 220Kč	
Cestovné	23 876,12Kč
• letenka 10 607,00	
• ubytování a místní cestovné 13 269,12	
CELKEM	74498,06Kč

V rámci specifického výzkumu se studentky seznámily s problematikou vzdělávání žáků se sluchovým postižením v oblasti finanční gramotnosti.

V průběhu řešení projektu došlo ke změně rozpočtu (byla změněna konference a následně zakoupeny 2 flash disky).

Při řešení projektu došlo k přečerpaní přidělené finanční částky, a proto bylo dne 12. 12. 2016 zažádáno o přeúčtování částky 1420Kč z VaV.

Povinné přílohy:

- a) kopie publikačních výstupů – kopie odeslaného anglického článku včetně české verze
- b) „Výsledovka“ z ekonomického informačního systému Magion – vyúčtování dotace

Datum: 4. 1. 2017

Podpis odpovědného řešitele